

Oponentský posudek na bakalářskou práci předloženou pod názvem Vyjednávání legality a legitimacy (sic!) psychedlických (sic!) látek a praktik v české republice - případová studie České psychedelické společnosti autorky Barbory Vránové

K obhajobě předložená bakalářská práce v rozsahu 41 tiskových stran, včetně literatury, je členěna do tří částí Teoretická rozvaha, Metodologická rozvaha a Empirická část. Toto poněkud mechanické členění není příliš inovativní, ale samo o sobě by nevadilo, pokud by jednotlivé části skutečně naplnily to, co avizují v názvu. Tak tomu ale není. Teoretická rozvaha je zásadě pouze poněkud strojově působící přehled několika typologií legitimacy a legitimizačních strategií identifikovaných zahraničními autory na poli psychedelie a alternativní a komplementární medicíny. Autorčina „rozvaha“ nad těmito texty ovšem chybí a přehled literatury tak nevyústí v její zhodnocení a položení výzkumných otázek, které by na literatuře tvůrčím způsobem stavěly. Ve výsledku tak vlastně konkrétní a dostatečně specifické výzkumné otázky postrádá celá předložená práce.

Svoji roli neplní ani část nazvaná Metodologická rozvaha. Autorka začíná tím, že si „zvolila kvalitativní přístup, který je vhodnější pro komplexnější a nuancovanější pochopení těžko kvantifikovatelného fenoménu, kterým je vyjednávání legality a legitimacy.“ V následujícím textu se ovšem dozvídáme, že výzkumnice vedla pouze 3 rozhovory a realizovala pozorování na dvou akcích České psychedelické společnosti. Dále uvádí, že „čerpala z informací“ volně přístupných na internetových stránkách CZEPS, které mimo jiné zahrnují blog, factsheety, manifest, apod. a ze sociálních sítí organizace a částečně i z knihy Fenomén Psychedelie. Spojení „čerpat informace“ vystihuje způsob, jakým autorka přistupovala k celému výzkumu a jak prezentuje jeho výsledky. Spíše než „komplexní a nuancované pochopení těžko kvantifikovatelného fenoménu“ čtenářům totiž nabízí spíše střípky toho, co jí ten či onen informant řekl, nebo co se kde píše, namísto toho, aby s ohledem na téma práce věnovala analytickou pozornost především tomu, JAK a KE KOMU (k jakému modelovému čtenářstvu či posluchačstvu) se mluví. Na jednom místě autorka

použije dokonce formulaci, "[j]eden z mých informátorů mi oznámil že se také angažuje v YouTubeovém kanálu Czeched Substance..." (důraz TS, absence správně interpunkce ve větě původní), což napovídá o zásadním nepochopení postupů a smyslu sociálněvědní analýzy. Autorka v samostatné podkapitole zdůrazňuje "limity výzkumu" dané mj. "opravdu velikým" množstvím materiálu produkovaným Českou Psychedelickou Společností. Ale na místo toho, aby čtenářstvu představila a řádně zdůvodnila logiku konstrukce výzkumného vzorku materiálů a tedy procesu generování (nikoli "sběru"!) nás autorka pouze varuje, ať její závěry nebereme příliš vážně a nezobecňujeme.

Ještě zásadnější je ale něco jiného. Pokud autorku zajímá téma "vyjednávání legality a legitimacy" psychedelik, měla především hledat a výzkumu podrobit situace, ve kterých se takové vyjednávání děje. Tedy situace, kterých se účastní aspoň dvě strany s rozdílnými postoji, kde se zástupci CZEPS snaží něco vyjednat. Takové situace se ale do autorčina výzkumného hledáčku vůbec nedostaly, a pokud ano (např. na veřejné akci), tak jejich analytický potenciál nevytěžila.

Empirická část působí chaoticky a nedotaženě. Zcela najednou se na str. 23 objeví jakýsi "Alexandr", přičemž čtenářstvo si musí dovodit, že jde zřejmě o jednoho z těch, kdo autorce poskytl výzkumný rozhovor. Empirická část nenabízí žádné originální vhledy, pouze aplikuje kategorie identifikované jinými autory uvedenými v první části práce na autorčin materiál. Pokus tento horizont překročit není ani naznačen. Některé pasáže v této části navíc ukazují na to, že referovaná literatura nebyla ani dobře pochopena, např. když autorka píše: "Nyní se tedy zaměřím na otázku používaných strategií, v první řadě se budu zabývat diskurzivními praktikami, a v druhé ostatními legitimizačními strategiemi." Ve třetí části navíc dále upadá jazyková kvalita textu, "Vrcholem" empirické části, který ilustruje defenzivnost a zároveň zmatečnost práce, je pak tvrzení, že "[c]o se týče přehnaného důrazu na spiritualitu, mohu se k tomuto těžko vyjádřit, jelikož jsem neměla možnost prostudovat všechny materiál produkovaný CZEPEM. Nicméně z mého osobního výzkumu vyplývá, že i CZEPS se vyhýbá přílišnému důrazu na spiritualitu a spirituálním vysvětlením, a snaží se rámovat své výroky vědecky." O jakém "osobním

výzkumu" zde autorka mluví? Odpověď na závěrečné tázání po efektivitě strategií CZEPS je pak spíše spekulací autorky, která nevyplývá z předložené práce.

Ve světle výše uvedených slabin konstatuji, že práce vyžaduje zásadní přepracování, a předloženou práci nemohu doporučit k obhajobě.

V Praze, 8. 9. 2023

Handwritten signature in blue ink, reading "T. Štöcklová". The signature is written in a cursive style with a clear, legible font.